

Duurzaam Gebouwd

kennisplatform over duurzaam bouwen

Titia Siertsema:
'Daag de installateur
maar uit!'

22 | juni 2013

Agentschap NL
Ministerie van Economische Zaken en
Landbouw

Green Building Council

Renovatie

Met o.a. Interviews, onderzoek, projecten
en de financiële kant van duurzaamheid

Klimaattechniek

Met o.a. Ronde Tafelgesprek over ventila-
tie en verschillende projectbeschrijvingen

Mensen en klimaat in de Levende Stad

Duurzaamheidsexperts in
jurypanel Gouden Kikker

Inspiratie en bewustmaking

School III Arnhem:

Functie en beleving pijlers voor duurzaam zorggebouw

Vorm volgt functie is de stelregel van Match Mate Ontwerpburo. Waarbinnen de beleving, zeker voor de doelgroep in de eerstelijnszorg, extra belangrijk is. Een belangrijk aspect van de beleving is het klimaat in het gebouw.

Tekst: Gertie Arts, Colt International

Het historische pand School III in de Arnhemse wijk Klarendal krijgt een nieuwe toekomst. Omdat de huidige markt weinig kans bood op ontwikkeling van dit erfgoed, heeft Volkshuisvesting de handschoen opgepakt. Het idee om functies aan de wijk terug te geven, leidde tot de ontwikkeling van een gezondheidscentrum met daarin ruimte voor zowel reguliere als antroposofische artsen, therapeuten en een apotheek. Een idee dat samen gedragen moet worden. Frits Klay, architect bij Match Mate Ontwerpburo, werd gevraagd om hulp te bieden bij dit proces. Klay: "Visie had Volkshuisvesting al en ze zijn voortvarend gestart. Een proces is trager. Het bestaat uit hoor en wederhoor, erin stappen en opbouwen. Zo wordt draagvlak gecreëerd. Het gaat bij zorggebouwen om functionaliteit en beleving. De beleving komt uit verschillende hoeken, die van de hulpverlener en die van de patiënt. In de beleving kwam met name de wens naar voren dat het gebouw een duurzaam karakter zou krijgen. Volkshuisvesting en adviseur BuildDesk is zich gaan richten op de vraag wat je kunt doen om een duurzaam gebouw te creëren. Een aantal zaken, zoals de constructie, kon niet meer worden veranderd. Wat overbleef was een belangrijk aspect in de beleving: het klimaat."

Niets doen is geen optie

Klay: "Het klimaat heeft een grote impact op gebouwen. De interne warmtelast is belangrijk voor de beleving. En een oplossing is een groot deel van je investering. We hebben berekeningen, inclusief overschrijdingsmomenten, op de tweede verdieping (zolder) uitgevoerd omdat we al zo'n vermoeden hadden dat de temperatuur daar hoog op kon lopen. Uit het rapport bleek duidelijk dat niets doen geen optie was en aandacht aan koeling besteed moest worden. Juist op die verdieping worden de antroposofische hulpverleners gevestigd en zij willen vanuit hun levensbeschouwing liefst helemaal geen apparaten. Een conventioneel aircosysteem was dan ook niet wenselijk. Bovendien bestaat de verdieping uit relatief kleine ruimtes waar dan een grote hoeveelheid luchtverversing voor nodig is.

"Het was van belang dat er flexibel gewerkt kan worden, klimaat individueel geregeld kan worden en met autonome apparaten. Geen topkoeling. Ik heb aangegeven dat het dan raadzaam zou zijn om het Colt Caloris-systeem in de overwegingen mee te nemen. Persoonlijk trekt mij in het Caloris-systeem de uitwisseling van energie per ruimte aan. De invloed van zonzijde of schaduwzijde op de interne warmtelast is met name in de kwakkelperiodes van belang. Ook bij School III waren de verschillen erg groot. Daarom is de uitwisseling van energie zo belangrijk, er is dan namelijk geen energieverlies. Ook voor de hulpverleners was dit van belang. Bovendien functioneert het Caloris-systeem voor 98% op water, gebruikt het vrijwel geen koudemiddel. Dit was een extra pre voor de antroposofische hulpverleners. Een ander voordeel is dat het energiegebruik op unitniveau bijgehouden kan worden. Dit draagt bij aan het bewuster maken van mensen."

Watervrees

Klay vervolgt: "Een klimaatoplossing vinden die zowel technisch als voor de hulpverleners past en waarbij de indeling gerespecteerd kon worden, was stap een. De volgende was om de installateur die al eerder bij het project betrokken was het vertrouwen te geven om met een ander systeem aan de slag te gaan. We moesten bijna letterlijk de watervrees voor het Caloris-systeem uit de lucht halen. Toch hebben zowel opdrachtgever als installateur hiervoor gekozen. Het is dan ook mooi dat de installateur me nu vertelt dat hij blij was dit systeem te gaan toepassen. Het was voor hem ook een eyeopener en hij is ervan overtuigd dat dit een van de beste systemen is."

Goed ontwerpen is als een maatpak

Match Mate Ontwerpburo is gespecialiseerd in het ontwerpen voor eerstelijnszorggebouwen. Zoals genezingsprocessen de mens als vertrekpunt hebben, zo vertaalt architect Frits Klay dit naar het gebouw. Zijn manier van werken is dan ook niet standaard. Hij begint met een leeg blad, betreft vervolgens de mensen in het proces en biedt hen keuzemogelijkheden. "Ik heb geleerd dat de beste oplossing die oplossing is die het meeste draagvlak heeft. Functie en beleving zijn daarin de pijlers. Tegelijkertijd moet je wel waken voor je eigen visie en die van de opdrachtgever. Goed ontwerpen is als een maatpak: de basis is goed. Daarna zorgt de focus op de klant voor kleine aanpassingen op maat. Een groot deel van mijn energie besteed ik dan ook aan procesbegeleiding, het aansturen van het proces, hoor en wederhoor." ●

De berekeningen, inclusief overschrijdingsmomenten, zijn uitgevoerd op de tweede verdieping (zolder), omdat de temperatuur daar hoog kon oplopen.

'Het gaat bij zorggebouwen om functionaliteit en beleving'

Pluimen

Klay: "Geen enkel duurzaam gebouw komt tot stand zonder samenwerking."

Voor School III verdienen de volgende partijen een pluim

- Opdrachtgever Volkshuisvesting: omdat zij de ruimte in tijd en kosten geboden hebben;
- BuildDesk: omdat ze in staat geweest zijn om kennis en draagvlak inzichtelijk te maken naar derden;
- Installateur Rouweler: omdat ze over hun eigen schaduw heen gesprongen zijn;
- Gebruikers: zonder hun commitment geen resultaat."

Colt Concept Ecovision

De visie van Colt op duurzaam bouwen met de natuur
als catalogus voor innovatieve ideeën en oplossingen

DE EIKENBOOM

De eikenboom is een onmisbare schakel in diverse grondstoffen- en energiecycli, gebruikt een eigen 'groene' energievoorziening, heeft een eigen klimaat-systeem en zonweringsysteem.

Kenmerken:

- Groene energievoorziening
- Koeling door verdamping
- Watertransport
- Zonwering
- Volledige integratie van systemen

Lees op: www.coltinfo.nl/eikenboom
hoe Colt deze kenmerken vertaalt naar energiebewuste oplossingen voor het beheren van het binnenklimaat.

IN DEVOLGENDE EDITIE: HET LIEVE HEERSBEESTJE

